

Arrest

nr. 339 385 van 13 januari 2026
in de zaak RvV X / IV

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat F. JACOBS
Kroonlaan 88
1050 BRUSSEL

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE IVde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse origine te zijn, op 8 augustus 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 25 juli 2025.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 12 november 2025 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 27 november 2025.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken K. POLLET.

Gehoord de opmerkingen van advocaat F. JACOBS, die verschijnt voor de verzoekende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

1.1. Verzoekster die verklaart van Palestijnse origine te zijn, diende een verzoek om internationale bescherming in op 2 mei 2024.

1.2. Het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (hierna 'het CGVS'), hoorde verzoekster op 19 mei 2025. Verzoekster werd daarbij bijgestaan door een tolk die het Arabisch machtig is en haar advocaat was daarbij aanwezig.

1.3. Op 25 juli 2025 nam de commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (hierna 'de commissaris-generaal') de bestreden beslissing niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU- Lidstaat die luidt:

"A. Feitenrelaas

U verklaart de Palestijnse nationaliteit te bezitten, soennitisch moslim en etnisch Arabier te zijn. U bent geboren op [...] april 2002 in Khan Younis (Palestina) en leefde daar tot aan uw vertrek uit Palestina. In Gaza ging u naar een UNRWA school tot de 12de graad. U rondde uw middelbare studies succesvol af. U ontving daarnaast ook bijstand van UNRWA door middel van voedsel.

U verliet Gaza op 2 augustus 2023. U verliet Gaza omwille van de onveiligheid. Daarnaast hadden jullie ook familiale problemen en besloot uw moeder dat het beter zou zijn dat u en uw broer M. Y M A. (O.V. [...]) het land zouden verlaten en naar uw oom in België konden komen.

U reisde via Egypte naar Turkije. U verbleef ongeveer één maand in Turkije. Jullie werden er opgesloten omdat jullie naar Griekenland probeerden te geraken. Uiteindelijk kwamen jullie aan in september 2023 in Griekenland op het eiland Kos. U werd er verplicht een asielaanvraag in te dienen. Na een verblijf van enkele maanden in het opvangcentrum kregen jullie een positieve beslissing. U hoorde dat er in Thessaloniki wel wat werkopportunities waren voor uw broer. Jullie vonden een appartement, maar werden opgelicht. Daarna verbleven jullie drie dagen in een park. Daarna konden jullie jullie intrek nemen in een ander appartement in het centrum van Thessaloniki. Uw broer vond werk dankzij andere Palestijnen. U bleef altijd binnen in het appartement wanneer uw broer was gaan werken. U had er schrik om buiten te komen.

Uw broer probeerde zoveel mogelijk te sparen zodat jullie een ticket naar België konden kopen. In januari 2024 konden jullie jullie Griekse paspoort ontvangen. Tien à vijftien dagen na de ontvangst van het paspoort vertrokken jullie naar België.

Na uw aankomst in België trok u in bij uw maternale oom. U wou wachten met het indienen van een verzoek om internationale bescherming omdat in Griekenland alles zo snel ging. U was nog niet klaar om in België dezelfde procedure te doorlopen. Uiteindelijk diende u een verzoek om internationale bescherming in op 2 mei 2024.

Tijdens uw verblijf in België kreeg u een relatie met uw maternale neef en bent ondertussen zwanger van uw eerste kindje.

Bij terugkeer naar Griekenland vreest u het aanwezige racisme en oplichters. U vreest ook dat het leven er zwaar zou zijn. Zo was u altijd alleen en vreest u er geen leven te kunnen uitbouwen.

Voor uw ongeborn kind vreest u dat er geen veiligheid en medische hulp zou zijn in Griekenland. Daarnaast vreest u dat uw kind een autist zou zijn omdat hij in Griekenland met niemand zou kunnen praten omdat het allemaal Grieken zijn.

Ter staving van uw verzoek legt u volgende documenten neer: een kopie van uw 'family registration card', een kopie van de eerste pagina van het paspoort van uw moeder, een kopie van de eerste pagina van het paspoort van uw vader en een kopie van een schooldocument in Gaza.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat u géén elementen kenbaar hebt gemaakt waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken, en dat het Commissariaat-generaal evenmin dergelijke noden in uw hoofde heeft kunnen vaststellen.

Voorts stelt u bij aanvang van het persoonlijk onderhoud dat u momenteel vier maanden zwanger bent (CGVS, p. 4).

Er werd gevraagd hoe u zich voelt, waarop u antwoordde dat u in het begin wel heel misselijk was (CGVS, p. 5). Hoewel u tot op heden uw zwangerschap niet staft met documenten, werd er u geïnformeerd altijd om een pauze te mogen vragen, het toilet te mogen gebruiken, of water te halen moest u dat willen (CGVS, p. 5, 13). Hier maakte u op geen enkel moment gebruik van tijdens het persoonlijk onderhoud. Uit niets blijkt dat u omwille van uw zwangerschap niet op een volwaardige manier aan de asielprocedure kon deelnemen.

Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980.

Uit de elementen die voorhanden zijn (Eurodac Marked Record dd. 08/05/2024, Eurodac Search Result dd. 02/05/2024 en de Aanvraag Derde Landen dd. 07/07/2024) blijkt dat u reeds sinds 12 oktober 2023 internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist.

Het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS)

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,...

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM.

Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een "bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid" moet worden bereikt, wat slechts het geval is "wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onvereenigbaar is met de menselijke waardigheid" [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén "zeer verregaande materiële deprivatie" teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie niét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden,

door de omstandigheid dat begunstigen van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigen [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigen van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022>; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2024/09/03/verslag-feitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-september-2024>; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-management-mainlandgreece_en; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf.

Uit bovenstaande informatie blijkt dat begunstigen van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Er zijn ngo's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigen van internationale bescherming. De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie **niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid.**

Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigen van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

Griekse (verblijfs)documenten

Uit uw verklaringen blijkt dat u uw Griekse documenten, namelijk uw Grieks paspoort en uw Griekse verblijfsvergunning, het document dat bewijst dat u in het bezit bent van een geldige verblijfsvergunning, bent verloren (CGVS, p. 13-14). Zo denkt u deze te zijn verloren tijdens het verhuizen van appartementen in België (CGVS, p. 13-14).

Het Commissariaat-Generaal wijst er vooreerst op dat dit verlies alleen op uw eigen beweringen berust en dat u geen concreet bewijs levert waaruit blijkt dat u deze geldige Griekse verblijfsvergunning en paspoort daadwerkelijk bent kwijtgeraakt (CGVS, p. 13-14). Er kan dan ook geen geloof gehecht worden aan uw verklaringen dat u niet meer over deze documenten zou beschikken. Aangezien uit uw volledige dossier duidelijk blijkt dat u in het bezit zou moeten zijn van dergelijke documenten, volstaan loutere beweringen niet om het verlies ervan vast te stellen. Bovendien blijkt uit uw verklaringen dat u geen aangifte heeft gedaan van dit verlies omdat u toch geen interesse hebt in deze Griekse documenten (CGVS, p. 14). U verklaart dat u kopies van deze documenten had op uw gsm heeft, maar ook deze gsm bent u verloren (CGVS, p. 14).

Echter, zelfs indien er geloof zou worden gehecht aan uw verklaring dat u niet langer over uw Grieks paspoort en Griekse verblijfsvergunning beschikt, dan nog dient het volgende opgemerkt te worden:

*Zo merkt het Commissariaat-generaal op dat, hoewel de objectieve informatie over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland melding maakt van specifieke moeilijkheden waarmee personen die niet langer in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning bij terugkeer worden geconfronteerd, deze objectieve informatie geen verwijzing bevat naar soortgelijke problemen waarmee personen die niet langer in het bezit zijn van de gedrukte verblijfsvergunning zouden worden geconfronteerd. Uit de objectieve informatie over de verlenging in geval van verlies van de ADET blijkt immers dat **het mogelijk is een vervangkaart (replacement card) te verkrijgen** in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET). Hiervoor moet men zich naar een asieltbureau begeven om het verlies van het document te melden en een verklaring van verlies te verkrijgen, die aan de politie moet worden overgelegd. De politie geeft de betrokkene een kennisgeving. Het Asielbureau moet van deze kennisgeving in kennis worden gesteld en ongeveer vier maanden na de kennisgeving neemt het een nieuwe beslissing over de afgifte van een verblijfsvergunning. Zodra de beslissing is genomen, moet een afspraak worden gemaakt bij het bevoegde politiebureau om de nieuwe gedrukte verblijfsvergunning te verkrijgen. De procedure is vergelijkbaar in geval van beschadigde documenten (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985619341335>; **Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights** gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wpcontent/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf).*

Tevens blijkt uit uw administratief dossier duidelijk dat uw verblijfsvergunning nog niet verlopen is, u beweert alleen - in tempore suspecto en zonder het te bewijzen - dat uw gedrukte verblijfsvergunning verloren zou zijn (CGVS, p. 14).

Hoewel de objectieve informatie over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland melding maakt van de specifieke moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die geen geldige verblijfsvergunning meer hebben wanneer zij terugkeren, maakt deze objectieve informatie geen melding van soortgelijke problemen waarmee personen worden geconfronteerd die geen gedrukte verblijfsvergunning meer hebben.

U zal dus niet met dezelfde moeilijkheden worden geconfronteerd als de begunstigden van internationale bescherming in Griekenland wiens verblijfsvergunning is verlopen en die naar die lidstaat moeten terugkeren.

*Uit objectieve informatie blijkt ook dat het fysieke document pas ongeldig wordt nadat aangifte van diefstal of verlies naar behoren is gedaan, bij de politie in Griekenland (ibid.). Deze informatie geeft evenmin aanleiding om te vermoeden dat de ongeldigheid van een gedrukte ADET, in het kader van een procedure die tot doel heeft een identiek document te vervangen, zou leiden tot de opschorting of intrekking van het verblijfsrecht of andere rechten die aan dit document zijn verbonden. Bijgevolg zou u, **zelfs indien zou moeten worden geconcludeerd dat u niet langer in het bezit bent van uw gedrukte verblijfsvergunning, niet worden geconfronteerd met de moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die niet langer over een geldige verblijfsvergunning beschikken.***

Verdere motieven

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met **bepaalde moeilijkheden op het vlak van werkgelegenheid, gezondheidszorg en huisvesting, voldoet deze situatie niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwendingheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie.**

Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan immers niet worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

1. Griekenland als tussenstop

Vooreerst dient opgemerkt te worden dat het feit dat u korte tijd na de toekenning van uw beschermingsstatus vertrokken bent, niet getuigt van een oprechte intentie om een duurzaam bestaan in de andere lidstaat uit te bouwen. Zo werd u internationale bescherming toegekend op 12 oktober 2023 (zie blauwe map) en verliet u Griekenland al in januari 2024 (CGVS, p. 9, 11). Deze indruk wordt bevestigd door uw verklaring dat u eigenlijk niet de intentie had om in Griekenland een verzoek om internationale bescherming in te dienen aangezien uw eindbestemming België was, maar jullie niet de middelen hadden om met valse paspoorten onmiddellijk naar België te komen (CGVS, p. 8; CGVS Mohammed, p. 11-12). Daarnaast verlieten jullie Griekenland 10 of 15 dagen na ontvangst van het paspoort (CGVS, p. 11). Voorgaande zegt dan ook veel over uw motivatie om in Griekenland een leven op te bouwen.

2. Zelfredzaamheid

Uit de elementen in het dossier blijkt dat u geen kwetsbaarheid heeft die impact zou kunnen hebben op uw zelfredzaamheid. Waar u verklaart zwanger te zijn (CGVS, p. 4), dient er vooreerst herhaald te worden dat u tot op heden geen documenten overmaakte die een zwangerschap aantonen (CGVS, p. 13). Daarnaast is het CGVS van oordeel dat uw ongedocumenteerde zwangerschap niet in die mate gecategoriseerd is dat het aan uw situatie in Griekenland een significant verhoogde graad van kwetsbaarheid verleent, en bijgevolg een andere perceptie van uw levensomstandigheden in dit land rechtvaardigt. Dat uw ongebooren kind in Griekenland een autist zou worden, zoals u zelf beweert, omdat hij niet zou kunnen praten aangezien er zoveel Grieken zijn en jullie niet omgingen met Grieken, is een blote bewering van langs uw kant (CGVS, p. 16), die u op geen enkele manier kan hardmaken.

Het CGVS is bijgevolg van oordeel dat het **risico om in een toestand terecht te komen die in strijd is met artikel 3 EVRM in wezen afhangt van de middelen, autonomie en zelfredzaamheid van de betrokkene om zelf diens rechten uit te oefenen en in diens levensonderhoud te (kunnen) voorzien.**

U bent voldoende **autonoom en zelfredzaam** om zich bij terugkeer naar Griekenland te behelpen. Dat blijkt uit de concrete vaststellingen in het dossier.

Zo blijkt u in België dagelijks taallessen te volgen (CGVS, p. 4). U zocht ook reeds een job in België, maar er werd gezegd dat u eerst de taal moest kennen, hetgeen u nu dus ook aan het doen bent (CGVS, p. 3-4). Bijgevolg dient er geoordeeld te worden dat u in Griekenland eveneens de taal kunt leren en een job kunt zoeken. Tijdens uw verblijf in Griekenland heeft u bovendien nooit een job gezocht, noch de taal proberen leren behalve enkele woordjes in het opvangcentrum van de politieofficieren (CGVS, p. 11). U geeft zelfs toe dat u de taal er niet wou leren (CGVS, p. 12). Uit niets blijkt dat u in Griekenland geen leven zou kunnen opbouwen.

Tot slot blijkt uit uw verklaringen en deze van uw broer Mohammed dat hij u altijd ondersteund heeft tijdens jullie verblijf in Griekenland (CGVS, p. 7-9, 11-12, 15; CGVS Mohammed, p. 10, 12-13). Aangezien uw broer eveneens over een statuut in Griekenland beschikt, blijkt niet dat u bij terugkeer naar Griekenland niet opnieuw net zoals in het verleden door uw broer zou gesteund worden. Daarnaast beschikt u over een sterk familiaal netwerk waaronder uw (schoon)familie in België (CGVS, p. 3, 10-11, 14-15). Uit niets blijkt dat uw man of andere (schoon)familieleden u niet zouden ondersteunen.

Uit objectieve informatie blijkt bovendien dat mensen die na 31 december 2020 een aanvraag voor internationale bescherming indienen automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer ze hun kaart als verzoeker van internationale bescherming krijgen (Cfr. **Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Toegang tot documenten en sociaal-economische rechten**, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; **Greece Refugee Info**, 17 november 2022, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951>). Het CGVS wijst erop dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het fiscaal registratienummer (AFM) blijft geldig zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is (Ibidem). Als de verblijfsvergunning (ADET) verloopt, wordt het fiscaal registratienummer (AFM) gedeactiveerd totdat de verblijfsvergunning (ADET) wordt verlengd (Ibidem).

In dit geval heeft u uw aanvraag om internationale bescherming na 31 december 2020 ingediend en heeft u nog steeds een geldige verblijfsvergunning (ADET). Daarom moet worden opgemerkt dat u, toen u in Griekenland was als verzoeker, een fiscaal registratienummer had waarmee u toegang had tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het Commissariaat-generaal is daarom van mening dat u bepaalde stappen hebt kunnen ondernemen om werk te vinden en in uw levensonderhoud te voorzien. Als begunstigde van internationale bescherming werd u een ADET verleend. U moest vervolgens een afspraak maken bij de verantwoordelijke 'Taks Office' om de gegevens van uw AFM bij te werken (Cfr. **Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights** p. 20-21, gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf).

Hoewel u verklaart dat u niet over een AFM beschikt en dit document niet kent (CGVS, p. 11), blijkt uit bovenstaande informatie dat u weldegelijk over een AFM zou moeten beschikken.

Nergens uit uw verklaringen blijkt dat u beroep zou hebben gedaan op een overheidsinstantie of overheidsorganisatie om ondersteuning te krijgen. Het komt u als statushouder toe om de middelen die het recht en uw status in Griekenland u bieden terdege te gebruiken, hetgeen u allerminst aantoonst.

3. Woonomstandigheden

Uit uw verklaringen blijkt dat uw broer er in slaagde een appartement te huren voor jullie (CGVS, p. 9; CGVS Mohammed, p. 13). Uit niets blijkt dat u geen toegang tot de Griekse woningmarkt zou hebben bij terugkeer naar Griekenland.

4. Toegang tot medische zorg

Uit uw verklaringen blijkt dat u geen enkele keer toegang zocht tot medische hulp, alhoewel u daar wel nood aan had (CGVS, p. 15). Zo had u volgens uw verklaringen nood aan psychologische begeleiding in Griekenland om over uw problemen te praten (CGVS, p. 15).

U vond via een advocaat een psycholoog, maar toen bleek dat u daar voor zou moeten betalen, liet u het varen (CGVS, p. 15). Dat u moet betalen voor medische en psychologische hulp betekent niet dat u geen toegang heeft om hulp te krijgen. Bovendien laat u ook in België na stappen te zetten om psychologische hulp te bekomen, waarvan u claimt het nodig te hebben (CGVS, p. 15-16).

Tot slot haalt u nog aan dat u in Griekenland niet dezelfde medische zorgen zou kunnen krijgen betreffende uw zwangerschap, zoals hier in België (CGVS, p. 16). U baseert dit op uw ervaring met een dokter tijdens uw verblijf in het opvangcentrum (CGVS, p. 16-17). Waar u beweert dat het u in het opvangcentrum niet werd toegestaan om een dokter te zien omdat u heel moe was (CGVS, p. 12), blijkt uiteindelijk dat de dokter u een paracetamol gaf, maar dat het niet beter werd (CGVS, p. 17). Het is echter aan u om voldoende stappen te zetten en hulp te verkrijgen, hetgeen u niet heeft gedaan. Zo blijkt uit uw verklaringen dat hoewel u met het medisch probleem bleef zitten, u geen toegang zocht tot een andere dokter omdat u niet wist waar u een dokter kon vinden (CGVS, p. 17). Daarenboven situeren deze ervaringen zich gedurende de periode dat u in het opvangcentrum verbleef, waardoor deze niet zonder meer representatief zijn voor de kwalificatie en beoordeling van uw situatie als begunstigde van internationale bescherming nadien. Uw verklaringen wijzen echter niet op de afwezigheid van medische zorg op zich, noch op systematische weigering van medische diensten in Griekenland. Dat u als zwangere vrouw in Griekenland geen afspraken zou kunnen krijgen, is een blote bewering. Verwacht kan worden dat u hiertoe ook zelf de nodige stappen zet.

Het Commissariaat-generaal wijst erop dat personen die internationale bescherming genieten, om een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te verkrijgen, zich binnen een maand na de afgifte van hun verblijfsvergunning (ADET) naar een dienstverleningscentrum voor de burger moeten begeven om hun voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPE) om te zetten in een sociaalzekerheidsnummer (AMKA). Objectieve informatie wijst niet op bijzondere problemen bij het voltooiën van deze procedures in de periode 2020-2024 (AIDA, Landenrapport: Griekenland. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDAGR_2023-Update.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socioeconomic rights , gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, blz. 19, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL in maart 2024 (beschikbaar op: https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf). U toont niet aan dat het voor u niet mogelijk was om uw AMKA aan te vragen of te activeren of hiertoe stappen te ondernemen.

Nergens uit uw verklaringen blijkt dat u beroep zou hebben gedaan op een overheidsinstantie of overheidsorganisatie om ondersteuning te krijgen. Het komt u als statushouder toe om de middelen die het recht en uw status in Griekenland u bieden terdege te gebruiken, hetgeen u allerminst aantoont.

De informatie toont verder aan dat zelfs als u deze stappen niet had ondernomen, en als u dus de stappen moet ondernemen die nodig zijn in geval van terugkeer om er een te verkrijgen, u niet verstoken zou zijn van toegang tot medische noodhulp, op voorwaarde dat u naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines **for free** from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription") UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare/>; AIDA, Landenrapport: Griekenland. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPE or AMKA) van 29 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>). Verschillende Ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigden van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op : <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/accessto-healthcare> ; en [Communication on the status of migration management in mainland Greece \(p. 4, 12\)](https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/accessto-healthcare)). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook mogelijk in bepaalde omstandigheden: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPE), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR - Information Guide for Beneficiaries of International Protection beschikbaar op : https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf).

Bijgevolg, en gelet op het feit dat u zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-Generaal van oordeel dat u niet hebt aangetoond dat u, in geval van terugkeer naar Griekenland, zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.

5. Onveiligheid

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland het slachtoffer bent geworden van een incident met een advocaat waarbij jullie werden beledigd en uw broer werd vastgepakt en bijna geslagen (CGVS, p. 12), moet worden opgemerkt dat deze situatie niet kan worden aangemerkt als een onmenselijke of vernederende behandeling. Er dient tevens opgemerkt te worden dat uw broer dit incident nergens vermeldt. Vervolgens stelt u in Griekenland het slachtoffer te zijn geworden van racisme. Zo verklaart u dat wanneer jullie een winkel binnen gingen, jullie soms werden beledigd en kwam het een keer voor dat ze de inhoud van jullie tassen wilden controleren bij het verlaten van de winkel (CGVS, p. 12). U haalt ook aan dat de politieofficieren in het opvangcentrum tevens racisten waren (CGVS, p. 10). Dergelijke voorbeelden zijn op zijn minst jammerlijk te noemen, maar zijn evenmin van die aard om als onmenselijke of vernederende behandeling worden beschouwd.

Bovendien blijkt op basis van de gegevens die voorhanden zijn dat u naar aanleiding van de ervaring met de advocaat geen poging heeft ondernomen om een beroep te doen op de hulp of bescherming van de bevoegde instanties aangezien u niet naar de politie bent geweest om dit incident aan te geven (CGVS, p.

12), hoewel hoger genoemd vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden tevens impliceert dat de daar aanwezige autoriteiten in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden mits u uiteraard de nodige stappen zet.

Uw documenten volstaan niet om bovenstaande appreciatie te wijzigen. Het door u voorgelegde document m.b.t. de UNRWA-registratie van uw familie en het schooldocument uit Gaza zijn niet dienstig aangezien uw verzoek wordt beoordeeld ten opzichte van de EU-lidstaat die u bescherming toekende, namelijk Griekenland. De identiteitsdocumenten van uw ouders tonen hun identiteit aan, hetgeen hier niet ter discussie staat.

Hoewel u nog werd gevraagd verschillende documenten door te sturen, heeft het CGVS dit tot op heden niet mogen ontvangen hoewel u daar ruimschoots de tijd voor had (CGVS, p. 7, 13). Deze documenten hebben echter hoofdzakelijk betrekking op uw identiteit en nationaliteit en uw zwangerschap, waardoor dit evenmin een wijziging kan brengen aan de bovenstaande appreciatie, waarbij nogmaals kan gewezen worden op uw korte verblijf te Griekenland, hetgeen niet wees op een oprechte intentie om een duurzaam bestaan uit te bouwen.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

Tot slot dient te worden opgemerkt dat in het kader van het verzoek om internationale bescherming van uw broer A. M. Y M (OV [...]) eveneens werd overgegaan tot een niet-ontvankelijkheidsbeslissing.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Palestina.”

2. Over de rechtspleging

De commissaris-generaal is niet verschenen en heeft zich ook niet laten vertegenwoordigen ter terechtzitting. Artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet bepaalt als volgt: *“Alle partijen verschijnen ter terechtzitting of zijn er vertegenwoordigd. Wanneer de verzoekende partij noch verschijnt noch vertegenwoordigd is, wordt het beroep verworpen. De andere partijen die niet zijn verschenen of niet vertegenwoordigd zijn, worden geacht in te stemmen met de vordering of het beroep. In elke kennisgeving van een beschikking tot vaststelling van de rechtsdag wordt melding gemaakt van deze paragraaf.”*

Artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet houdt niet in dat de Raad op grond van de afwezigheid van de commissaris-generaal ter terechtzitting verplicht zou zijn het beroep gegrond te verklaren en de verzoekster te erkennen als vluchteling of hem de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen. Zij heeft enkel tot gevolg dat de Raad de eventuele excepties en het verweer ten gronde in de nota met opmerkingen van de verwerende partij niet dient te beantwoorden (RvS 13 mei 2014, nr. 227.364; RvS 13 mei 2014, nr. 227.365).

3. Het verzoekschrift

3.1. In een enig middel voert verzoeker de schending aan van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in samenhang gelezen met de artikelen 3 en 13 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (hierna: EVRM), met artikel 47 van het Handvest voor de Grondrechten van de Europese Unie (hierna 'Handvest') en met de artikelen 23 en 39 van de Richtlijn 2005/85/EG van de Raad van 1 december 2005 betreffende minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus (hierna: Procedurerichtlijn); van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de formele motiveringsplicht van administratieve akten, van de artikelen 48/3, 48/4, 48/7, 48/9 § 4 en 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: Vreemdelingenwet), van het beginsel van behoorlijk bestuur waaronder de zorgvuldigheidsplicht en de principes van machtoverschrijding, van artikel 4 van het Handvest en van artikel 9 van het Verdrag inzake de rechten van het kind van 20 november 1989.

Verzoekster betoogt dat de commissaris-generaal stelt dat zij heden internationale bescherming geniet in Griekenland maar zich daarbij baseert op een informatie-uitwisseling van meer dan een jaar geleden, met name een antwoord van de Dublin Unit van 1 juli 2024. Zij stelt dat deze informatie niet actueel is en dat de commissaris-generaal niet aantoont dat zij heden internationale bescherming geniet in Griekenland. De

commissaris-generaal moet zich baseren op actuele informatie en handelt dus niet zorgvuldig. Verzoekster stelt verder niet te ontkennen dat zij een Adet kreeg maar dat zij er niet van in het bezit is (NPO, p. 13-14). De geldigheidstermijn van de Adet wordt ook op belangrijke wijze aangetast door de onredelijke trage behandelingsduur van zijn verzoek om internationale bescherming in België. Zij wijst er in dit verband op dat het CGVS pas een jaar nadat het dossier werd overgemaakt een beslissing nam en dat de behandelingsstermijn dus 1 jaar en drie maanden in beslag nam. Dit druist volgens verzoekster in tegen de zorgvuldigheidsplicht nu de Adet zelf maar drie jaar geldig is.

Voorts wijst verzoekster erop dat de commissaris-generaal stelt dat er moeilijkheden bestaan voor het ontvangen en vernieuwen van documenten, maar in alle talen zwijgt over de eerste onoverkomelijke moeilijkheid, met name dat de Staat heeft laten weten dat zij geen enkele asielzoeker of statushouder meer zou overnemen zolang er geen eerlijke verdeling komt van asielzoekers. Zij citeert daarbij persartikels van 25 april 2025. Zij betoogt verder dat geen rekening wordt gehouden met het feit dat men niet zomaar een nieuwe Adet kan ontvangen in Griekenland en dat de commissaris-generaal zelf schrijft dat de procedure meerdere maanden in beslag neemt en dat een duplicaat enkel ter plaatse kan worden afgehaald en citeert daarbij uit het AIDA rapport 2023. Verzoekster stelt verder dat in het laatste rapport van RSA en PRO ASYL de aangekaarte moeilijkheden en de lange duur om de ADET te verkrijgen worden bevestigd. Verzoekster stelt dat de commissaris-generaal ten onrechte stelt dat men als niets een AFM-nummer krijgt met de Adet en dat deze slechts vervalt met de Adet zelf. Uit het RSA/PRO ASYL rapport blijkt volgens verzoekster net dat een AFM nummer vaker moet worden geactiveerd na toekenning van de Adet en dat men zonder adres, werkovereenkomst of bewijs van dakloosheid geen AFM kan bekomen. Zij wijst erop dat niet eens de helft van de statushouders een AFM hebben en citeert daarbij uit Nansen Note 2025-3. Verzoekster betoogt dat niets erop wijst dat zij over een AFM zou beschikken nu zij aangaf niet te weten wat een AFM is en er geen begeleiding bestaat voor vluchtelingen. Wat de AMKA betreft stelt verzoekster dat de werkelijkheid heel anders is dan wat de commissaris-generaal stelt en dat in het RSA rapport van 2025 wordt vermeld dat statushouders verkeerde informatie wordt verstrekt en dat diensten weigeren om de AMKA uit te reiken. Verzoekster stelt niet te weten of zij over een AMKA beschikte aangezien zij niet weet wat een AMKA is (NPO, p. 11).

Voorts betoogt verzoekster dat na toekenning van internationale bescherming een vluchteling in een nog meer precaire situatie terechtkomt dan voordien. Zij verwijst opnieuw naar de Nansen Note 25-3 en stelt dat er geen hulp bestaat voor vluchtelingen in Griekenland, noch door de overheid, noch door organisaties en dat zelfs Helios, de organisatie die de systematische mankementen van de Staat op het vlak van documenten en sociale rechten een beetje bijbeende, niet verder werkzaam is sinds 1 januari 2024. Het vervangende Helios+-programma, dat ver onder de werkelijke noden staat, moest in 2025 in werking treden en midden juni 2025 zouden er een paar startbewegingen zijn, stelt verzoekster onder verwijzing naar de Nansen Note en een bericht op de IOM website, maar men hiervan moet men niets verwachten volgens verzoekster gelet op het lage aantal huursubsidies en taalcertificaten dat wordt aangekondigd. Verzoekster wijst verder op de voorwaarden om van het programma te kunnen genieten, waaronder de vereiste dat het verzoek moet ingediend worden binnen 24 maanden na de toekenning van internationale bescherming en stelt dat zij haar aanvraag dus voor 20 november 2025 moet indienen. Verzoekster wijst er verder nog op dat Griekenland geen integratieprogramma's biedt.

In een tweede grief stelt verzoekster dat Griekenland bijzonder migrantonvriendelijk is en zet zij uiteen dat er sprake is van pushbacks, pushforwards en van de weigering om 'gedublineerden' (sic) evenals statushouders over te nemen. Zij stelt zelf het slachtoffer te zijn geweest van pushbacks (NPO, p. 10) en citeert uit het persbericht van het EHRM inzake het arrest van 7 januari 2025 waarbij Griekenland veroordeeld werd wegens deze systematische praktijk en uit internetartikels van december 2024 en een artikel op de website van Human Rights Watch van 16 juli 2025. Verder citeert verzoekster een aantal artikels inzake 'pushforwards' en racisme in Griekenland jegens vluchtelingen dat wordt aangemoedigd door de overheid zelf. Zij betoogt dat ook de politie hieraan meedoet en wijst erop dat zij aangaf racistisch te zijn behandeld geweest door de bevolking en de politie (NPO, 12, 9). Verzoekster meent dat het geen rol speelt of de feiten zich voor of na de toekenning van de vluchtelingenstatus voordeden en stelt dat zij deze racistische incidenten moeilijk kan aanklagen bij de politie door wie zij stelt te zijn mishandeld en kennis van hogere instanties is volgens verzoekster voor nieuwkomers een onrealistische verwachting.

In een derde grief betoogt verzoekster dat, wat betreft de motivering dat zij zou kunnen rekenen op de steun van haar (schoon)familie in België bij terugkeer, niet werd nagegaan of deze de nodige financiële draagkracht heeft en betreffende haar broer, dat M. zelf een vrees aanhaalt ten aanzien van Griekenland en er dus geen aanwijzing bestaat dat M. haar in Griekenland zou ondersteunen. Zij stelt dat het nochtans ontegensprekelijk is dat zij bij terugkeer naar Griekenland in een situatie van verregaande materiële deprivatie zal belanden. Zij stelt dat erkende vluchtelingen in Griekenland gediscrimineerd worden waardoor zij geen sociale bescherming hebben. Wat betreft de overnachtingen van verzoekster staat in de notities van het persoonlijk onderhoud te lezen dat zij na 3 maanden in het kamp, 1 maand kon huren met haar broer (NPO, p. 8). Desondanks werden zij, hoewel de huur geregeld werd, na 2 dagen aan de deur gezet (NPO, p. 9). Het CGVS stelde geen vragen over de woonomstandigheden in deze woning zodat geen onderzoek werd gevoerd naar de verenigbaarheid met artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest. Zij betoogt verder *“Wanneer de eigenaar de verzoekende partij buitensmeet, belandde zij op straat alvorens opnieuw in een huurwoning te verblijven in Thessaloniki en ten aanzien van de welke de verwerende partij alweer naliet*

de woonomstandigheden te bestuderen (*Notities persoonlijk onderhoud*, p. 8). Die tweede huurwoning werd bekostigd middels broer Mohammed. De verzoekende partij benadrukte de onveilige buurt, waardoor zij 2 maanden binnen bleef (*Notities persoonlijk onderhoud*, p. 9).” Verzoekster meent dat het gebrek aan een slaapplek reeds verantwoordt dat sprake is van onmenselijke en vernederende behandeling in geval van terugkeer in strijd met artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het EU Handvest. Zij stelt dat er geen faciliteiten voor terugkeerders bestaan die bijgevolg op straat belanden, en erkende vluchtelingen kunnen geen beroep doen op daklozenopvang, en verwijst naar het reeds geciteerde RSA rapport en de Nansen Note. Verzoekster stelt verder dat zelfs met een AMKA sociale steun voor statushouders onbestaande is en dat men zelfs met een Adet vaak gedoemd is tot illegaal werk. Er bestaan geen hulp- of opleidingprogramma’s om vluchtelingen aan werk te helpen en ook kennis van het Grieks is van groot belang om legaal werk hebben terwijl erkende vluchtelingen er in de praktijk geen toegang tot hebben. Verzoekster betoogt verder dat zij zodanig bang was dat zij niet buitenshuis durfde te gaan en dat zij daarom geen werk zocht. Zij meent ook het werk niet aan te kunnen omdat het te zwaar is en verwijst daarbij naar haar verklaringen (NPO, p. 11, 13).

Zij betoogt verder: “ Betreffende de problematiek van medische zorg en de weigering om begunstigden te verzorgen, wordt verwezen naar de uiteenzetting onder de eerste grief. Voor de verzoekende partij is dit uiteraard van belang gelet op haar zwangerschap die dient te worden opgevolgd. Zelfs in het kamp, waar vluchtelingen minder aan hun lot worden overgelaten als erna, kon de verzoekende partij geen medische zorg ontvangen (NPO, p. 12 en p. 17). Daarom vreest de verzoekende partij dat haar toekomstig kind evenmin medische zorg zal kunnen ontvangen (NPO, p. 17). Verzoekster meent dat de beslissing voor het grootste gedeelte gestereotypeerd voorkomt en haar persoonlijke problematiek geenszins tegemoet komt.

In een vierde grief stelt verzoekster zwanger te zijn van haar echtgenoot, die in België verblijft en dat het voor zich spreekt dat het gezin moet in stand worden gehouden conform artikel 23 van de Kwalificatierichtlijn. Zij heeft als zwangere vrouw en toekomstige moeder de steun nodig van haar echtgenoot en ouders mogen evenmin gescheiden worden van hun kind (Artikel 9 Verdrag inzake de rechten van het kind).

In een vijfde grief benadrukt verzoekster dat zij als UNRWA-geregistreerde in Gaza in aanmerking komt voor de vluchtelingenstatus, bespreekt zij de situatie in Gaza aan de hand van landeninformatie en besluit zij dat zij minstens in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming.

Verzoekster vraagt haar te erkennen als vluchteling, subsidiair haar de subsidiaire bescherming te verlenen en in geheel ondergeschikte orde, de beslissing te vernietigen.

3.2. Verzoekster voegt de aangevochten beslissing en de aanstelling pro deo toe aan het verzoekschrift.

4. Aanvullende nota's

4.1. De commissaris-generaal legt een aanvullende nota van 25 november 2025 neer waarbij in toepassing van artikel 39/76 van de Vreemdelingenwet volgende nieuwe elementen ter kennis worden gebracht: (1) “*Country Report: Greece. Update 2023*”, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 24/6/2024 (internetlink); (2) “*Country Report: Greece. Update 2024*”, gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025 (internetlink); (3) “*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*” gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 (internetlink); (4) “*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*”, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 (internetlink); (5) “*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*” gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 (internetlink); (6) “*Communication on the status of migration management in mainland Greece*” gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 (internetlink), (7) “*COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*”, gepubliceerd door Cedoca op 17 september 2025 (internetlink), (8) Pressemitteilung nr. 30/2025 van 16.04.2025, Bundesverwaltungsgericht, beschikbaar op <https://www.bverwg.de/de/pm/2025/30> en Jugement BVerwG 1 C 18.24, Bundesverwaltungsgericht, van 16.04.2025, beschikbaar op <https://www.bverwg.de/de/160425U1C18.24.0>, (9) Pressemitteilung, Verwaltungsgerichtshof Kassel, van 2.09.2024, beschikbaar op <https://verwaltungsgerichtsbarkeit.hessen.de/presse/regelmaessig-kein-erneutes-asylverfahren-in-deutschland-nach-schutzgewaehrung-in-griechenland>; (10) Bundesverfassungsgericht, beslissing van 1 april 2025 – 2BvR 1425/24 beschikbaar op https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/DE/2025/04/rk20250401_2bvr142524.html?nn=68112, samenvatting beschikbaar op <https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/DE/2025/bvg25-035.html?nn=68112> en (11) Bundesverwaltungsgericht, arrest D-2590/2025, van 11 september 2025, beschikbaar op: https://www.bvger.ch/media-releases/370101ae-ae1-4906-af90-e64e187487bb/en/d-2590-2025_web.pdf.

4.2. Verzoekster legt een aanvullende nota neer van 26 november 2025 waarbij zij in toepassing van artikel 39/76 van de Vreemdelingenwet verwijst naar volgende rapporten waarvan zij ook de internetlinks vermeldt: (1) “*Country Report: Greece. Update 2024*”, gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025 (internetlink); (2) “*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*” gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 (internetlink); (3) “*Recognised Refugees 2025*”.

Access to documents and socio-economic rights” gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 (internetlink); (4) *“No support for refugees returned to Greece*” gepubliceerd door RSA d.d. 20 maart 2025 (internetlink); (5) *“COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior”*, gepubliceerd door Cedoca op 17 september 2025 (internetlink); (6) *“COI FOCUS GRECE Aide aux migrants”*, gepubliceerd door Cedoca (internetlink); (7) *“Recognised refugees statistics in Greece: first half of 2025”* gepubliceerd door RSA d.d. 30 september 2025 (internetlink); (8) *“UNRWA Situation Report #108 on the situation in the Gaza Strip and the West Bank, including East Jerusalem”* gepubliceerd door UNRWA d.d. 21 mei 2024 (internetlink); (9) *“UNRWA seeks \$1.2 billion to meet urgent needs in Gaza and the West Bank”* gepubliceerd door UN op 24 april 2024 (internetlink); (10) *“What is UNRWA and why is it important for Palestinians?”* gepubliceerd door Al Jazeera op 1 februari 2024 (internetlink); (11) *“UN agency runs out of food aid in Gaza after Israeli blockade”* gepubliceerd door BBC op 25 april 2025 (internetlink); (12) *“‘Very, very toxic’: The risk of asbestos in Gaza’s rubble”* gepubliceerd door BBC op 25 april 2025 (internetlink); (13) *“Israel has committed genocide in the Gaza Strip, UN Commission finds”* gepubliceerd door OHCHR 16 september 2025 (internetlink); (14) *“VN-commissie bestempelt oorlog in Gaza als genocide: ‘Berekende daden om volk te vernietigen’”* gepubliceerd door De Tijd (internetlink); (15) *“Le Hamas exécute en pleine rue des ‘collaborateurs’ d’Israël”* gepubliceerd door 7sur7 op 14 oktober 2025 (internetlink); (16) *“Dans la bande de Gaza, le cessez-le-feu déjà au bord de la rupture”* gepubliceerd door Le Figaro op 20 oktober 2025 (internetlink); (17) *“‘Everything is gone’: Gazans return home to find devastation and little hope”* gepubliceerd door The New York Times op 19 oktober 2025 (internetlink); (18) *“More food reaches Gaza, but it’s still not enough”* gepubliceerd door The New York Times op 28 oktober 2025 (internetlink); (19) *“Israeli strikes in Gaza kill at least 100, local health officials say”* gepubliceerd door The New York Times op 29 oktober 2025 (internetlink); (20) *“Israel-Gaza live updates: Israel attacks Beirut, targets Hezbollah chief of staff”* gepubliceerd door msn op 23 november 2025 (internetlink); (21) *“L’ONU s’alarme pour la «survie de Gaza» et appelle à intervenir «sans délai» et de manière coordonnée”* gepubliceerd door Le Figaro op 25 november 2025 (internetlink).

Zij voegt ook volgende inventaris toe aan de aanvullende nota:

1. Letter 19/11/2025 to CGVS: Inaccurate and misleading information in CEDOCA Country of Origin Information Focus: GREECE, Assistance to Migrants report, published 25th July 2025;
2. Medisch attest UZ Leuven 18.11.2025.

Verzoekster legt ter terechtzitting een tweede aanvullende nota neer waarbij in toepassing van artikel 39/76 van de Vreemdelingenwet volgende nieuwe elementen ter kennis worden gebracht:

1. Attest van opname in de materniteit van 17/11/2025 tot 21/11/2025;
2. Voorschrift postnatale kinesitherapie na *sectio caesarea*.

5. Beoordeling

5.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl. St. Kamer 2005-2006*, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutive kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van de verzoekster daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

De Raad is het enige rechtscollege dat bevoegd is om kennis te nemen van de beroepen ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal. In toepassing van de richtlijn 2011/95/EU, moet de Raad zijn bevoegdheid uitoefenen op een wijze die tegemoet komt aan de verplichting om *“een daadwerkelijk rechtsmiddel bij een rechterlijke instantie”* te voorzien in de zin van artikel 46 van de Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (hierna: de Procedurerichtlijn). Hieruit volgt dat wanneer de Raad een beroep onderzoekt dat werd ingediend op basis van artikel 39/2, § 1 van de Vreemdelingenwet, hij gehouden is de wet uit te leggen op een manier die conform is aan de vereisten van een volledig en *ex nunc*-onderzoek van zowel de juridische als de feitelijke gronden, zoals deze voortvloeien uit artikel 46, § 3 van de Richtlijn 2013/32/EU.

5.2. Het wettelijke kader omtrent de beoordeling van de feiten en omstandigheden en de samenwerkingsplicht wordt heden uiteengezet in de artikelen 48/6 en 48/7 van de Vreemdelingenwet, die de omzetting betreffen van artikel 4 van de Richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid 1 van de Richtlijn 2013/32/EU en bijgevolg in het licht van deze Unierechtelijke bepaling dienen te worden gelezen. De in artikel 4 van de Richtlijn 2011/95/EU vervatte ‘beoordeling van feiten en omstandigheden’ in het kader van een onderzoek naar aanleiding van een verzoek om internationale bescherming, verloopt in twee onderscheiden fasen. De eerste fase betreft de vaststelling van de feitelijke omstandigheden die bewijselementen tot staving van het verzoek kunnen vormen.

De in artikel 4, lid 1 van de Richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid 1 van de Richtlijn 2013/32/EU beoogde samenwerkingsplicht houdt in dat het in beginsel aan de verzoekster om internationale bescherming toekomt om alle nodige elementen ter staving van haar verzoek, zoals vermeld in artikel 48/6, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet, zo spoedig mogelijk aan te brengen. Zij moet een inspanning doen om dit verzoek te onderbouwen, onder meer aan de hand van verklaringen, schriftelijke bewijzen, zoals documenten en stukken, of ander bewijsmateriaal. Indien de door de verzoekster aangevoerde elementen om welke reden ook niet volledig, actueel of relevant zijn, is het aan de met het onderzoek belaste instanties om actief met de verzoekster samen te werken om alle elementen te verzamelen die het verzoek kunnen staven. Daarnaast dienen deze instanties ervoor te zorgen dat nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld over de algemene situatie in het land van oorsprong en, waar nodig, in landen van doorreis.

De tweede fase betreft de beoordeling in rechte van deze gegevens door de met het onderzoek belaste instanties, waarbij wordt beslist of, in het licht van de feiten die een zaak kenmerken, is voldaan aan de materiële voorwaarden, omschreven in de artikelen 48/3 of 48/4 van de Vreemdelingenwet, voor de toekenning van internationale bescherming (HvJ, C-277/11, *M.M. tegen Minister for Justice, Equality and Law Reform, Ireland, Attorney General*, arrest van 22 november 2012, punten 64-68).

De beoordeling van een verzoek om internationale bescherming moet plaatsvinden op individuele wijze.

5.3. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie.

Uit het administratief dossier blijkt dat verzoekster een verzoek om internationale bescherming indiende in Griekenland op 26 september 2023, dat zij als vluchteling werd erkend op 12 oktober 2023 en dat hem een verblijfsvergunning werd uitgereikt die geldig is tot 11 oktober 2026 en een reisdocument dat geldig is tot 6 december 2028 (AD, landeninformatie, Brief Hellenic Republic, Ministry of Migration & Asylum, 20/06/2024).

Bijgevolg is voldoende aangetoond, zoals terecht vastgesteld in de bestreden beslissing, dat verzoekster reeds internationale bescherming geniet in een andere EU- lidstaat, met name Griekenland.

Verzoekster betwist de vaststellingen hierover in de bestreden beslissing die steun vinden in het administratief dossier als dusdanig niet maar betoogt dat deze vaststellingen gebaseerd zijn op informatie die werd verstrekt op 1 juli 2024 en dus niet actueel is en dat de commissaris-generaal niet aantoont dat zij heden internationale bescherming geniet. De Raad wijst erop dat geen informatie voorligt waaruit kan blijken dat de Griekse autoriteiten de vluchtelingenstatus van verzoeker hebben ingetrokken of beëindigd. Uit de bepalingen van de Kwalificatierichtlijn volgt dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning, die in de tijd beperkt kan zijn en hernieuwbaar en de toegekende internationale beschermingsstatus, die slechts in een beperkt aantal gevallen kan worden beëindigd, herroepen of ingetrokken. In de door de Griekse autoriteiten verstrekte informatie wordt geen melding gemaakt van het feit dat zijn vluchtelingenstatus zou zijn ingetrokken, herroepen of beëindigd en ook uit de Eurodac Search result dat van 2 mei 2024 dateert, blijkt dat verzoekster in Griekenland internationale bescherming geniet. In de mate dat verzoekster in het verzoekschrift de actualiteit van haar in Griekenland verkregen internationale beschermingsstatus in twijfel trekt en stelt dat de vaststellingen van de commissaris-generaal berust op informatie die niet actueel genoeg zou zijn, kan de Raad slechts vaststellen dat verzoekster geen enkel concreet element aanbrengt waaruit kan blijken dat zij heden niet langer over de internationale bescherming die haar door de Griekse autoriteiten werd verleend zou beschikken en dat de aan het administratief toegevoegde informatie volstaat om vast te stellen dat verzoekster heden internationale bescherming geniet. Uit het feit dat deze informatie dateert van 1 juli 2024 kan op geen enkele manier worden afgeleid dat zij niet langer over internationale bescherming zou beschikken.

Indien zij van mening is dat er een einde zou zijn gesteld aan haar beschermingsstatuut, of dat hiertoe een procedure is opgestart, komt het verzoekster toe om dit op afdoende wijze aan te tonen. Het louter in vraag stellen van het actueel karakter van de verleende beschermingsstatus volstaat, gelet op bovenstaande gegevens, niet.

Bijgevolg wordt *in casu* vermoed dat verzoekster geen nood heeft aan internationale bescherming in België, precies omdat zij reeds internationale bescherming geniet in een ander land, met name Griekenland.

Om deze reden werd verzoeksters beschermingsverzoek niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a), van de Richtlijn 2013/32/EU.

Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

5.4. Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden

blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, *Ibrahim e.a.*, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van “tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”, dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a.*, pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, *Jawo*, pt. 95).

5.5. Verzoekster verklaart tijdens het persoonlijk onderhoud dat zij niet naar Griekenland kan terugkeren omdat er veel racisme is, omdat het leven er zwaar zal zijn en voor haar ongeborn kind omdat er geen veiligheid en medische hulp zal zijn. In de aanvullende nota wordt gesteld dat een terugkeer naar Griekenland als jonge alleenstaande vrouw met een pasgeborene geenszins kan worden aanvaard gelet op de in de nota beschreven omstandigheden in Griekenland voor begunstigden van internationale bescherming (p. 67).

Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

In de door beide partijen aangebrachte verschillende rapporten wordt de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de Richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken, als wat betreft de toegang tot deze voordelen.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders en het faciliteren van de overgang van verzoeker naar statushouder. In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (“*Communication on the status of migration management in mainland Greece*”, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 12, 24; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform Taxisnet (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de 10 dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om het worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 5-17; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

Afgifte van een AFM

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben. Persoonlijke gegevens worden echter niet automatisch geactualiseerd door de Griekse overheden eens er internationale bescherming is verleend. Statushouders moeten daartoe een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM kregen bij het indienen van hun verzoek om internationale bescherming, en vervolgens internationale bescherming en een ADET hebben verkregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun

gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 geen AFM hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19-20; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 20-21).

Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor de toegang tot sociale uitkeringen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asiendienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023 (hierna: AMKA-verordening), is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *“een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt”*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale bijstand te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 23). Het bewijs van verblijf in het land kan bestaan uit één van de volgende documenten: eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een certificaat van aanwerving van een werkgever of een arbeidsovereenkomst die is geüpload in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI) of een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen voorleggen. Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden. De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI geüpload arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetwijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-24; "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 20-22; *Country Report: Greece. Update 2024*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267).

Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs, pasfoto's) voorleggen. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta ("*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-19).

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer kan derhalve precair en problematisch zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in schrijnende levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

Huisvesting

Wat huisvesting voor statushouders betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven 30 dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de EU ten bedrage van 60 miljoen euro en de bijstand van verschillende NGO's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt. HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact

met werkgevers;- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten; - integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus “*the European way of life*”, en vorming in sociale vaardigheden;- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de factsheet van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón*, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria: (i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asiendienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving; (ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (Dimosia Ypiresía Apascholísisis, DYPA); (iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven. Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal 18 maanden.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (“*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*”, 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; “*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-30; “*Communication on the status of migration management in mainland Greece*”, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13).- Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven (“*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*”, 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van 30 dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens 5 jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden. Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (“*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 32).

Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA. In het RSA/PRO ASYL-rapport wordt tevens gesteld dat een actieve AMKA nodig is. Om deze reden stelt RSA/PRO dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34). De Raad wijst er hierbij op dat een certificaat van aanwerving van een werkgever, d.i. in wezen een werkbefoete, op zich volstaat om een AMKA te activeren en om vervolgens met deze actieve AMKA de toegang tot de arbeidsmarkt, met alle rechten en plichten, te verkrijgen.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de integratie van statushouders in de Griekse arbeidsmarkt trachten te bevorderen en te faciliteren, zoals banenbeurzen, taalcursussen, het geven van advies of bijstand bij het vinden van werk, enz. (*"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).

Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract of zelfstandig ondernemerschap. Er wordt benadrukt dat statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Asielwet, daar het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit.

Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

De Europese Commissie heeft echter een inbreukprocedure ingeleid tegen Griekenland omdat het niet alle bepalingen van de Richtlijn 2011/95/EU heeft omgezet. Het betreffen vooral mogelijke schendingen door Griekenland van artikel 29, lid 1 van de Richtlijn 2011/95/EU ten aanzien van de rechten van personen die internationale bescherming genieten, en met name hun toegang tot sociale voorzieningen nadat hen internationale bescherming werd verleend. Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. Meer dan twee jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie heeft Griekenland nog steeds geen stappen ondernomen om aan de EU-normen te voldoen (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25-27; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. 'cash assistance'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om

de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een actieve AMKA alsook een bankrekening hebben (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 27-28; *“Country Report: Greece. Update 2025”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

Gezondheidszorg

Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, hebben statushouders gratis toegang tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen. Ondanks dit wettelijk kader, wordt de toegang tot de gezondheidszorg in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg, is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden.

Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. Bovendien hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gezondheidszorg in Griekenland (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 35).

Statushouders met een actieve AMKA maar zonder ziektekostenverzekering hebben sinds maart 2022 niet langer toegang tot privé-dokters. Deze statushouders kunnen enkel een beroep doen op dokters uit openbare ziekenhuizen of gezondheidscentra voor het voorschrijven van medicatie, therapeutische operaties en diagnostische onderzoeken.

De AMKA-verordening zorgt er verder voor dat statushouders die nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en geen actieve AMKA bezitten, automatisch van toegang tot de publieke gezondheidszorg worden uitgesloten.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, september 2024, p. 49-51).

NGO's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, onder andere psychologische begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, september 2024, p. 50).

De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 35; *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, september 2024, p. 49-51; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 209, 266-268).

Verlenging van een ADET

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asiendienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (*“Recognised Refugees*

2025. *Access to documents and socio-economic rights*”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7; “*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (“*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; “*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning (“*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt 5 dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en uploaden van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. “*Alkyoni II*”) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precare situatie kunnen terecht komen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADET's klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (“*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; “*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239). In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een statushouder die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing/verlenging van de ADET indien zijn verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde/verlengde ADET te vermijden en aldus niet in een precare situatie terecht te komen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel een ontvangstbevestiging van de verlengingsaanvraag. Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van de ontvangstbevestiging door statushouders. Op aanvraag kunnen de statushouders ook een “certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus” of een “certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming” verkrijgen. De huidige ontvangstbevestigingen en certificaten, die tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende een aantal maanden, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale bijstand. In oudere certificaten werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure.

Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere ontvangstbevestigingen. In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (“*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15-16; “*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 18-19; “*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer onderdak, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen (“*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; “*Communication on the status of migration management in mainland Greece*”, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13).

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland *in principe* via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (“*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; “*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de Greek Council for Refugees (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (“*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Uit het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier blijkt aldus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratistische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en

socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) preciaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

5.6. De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (*Ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer preciaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigen van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met *“alle gegevens van de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Wat deze individuele omstandigheden verder betreft, blijken de recente wetwijzigingen een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoekster toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat zij zich op de beschermingsstatus die haar in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat zij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan haar specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die haar reeds internationale bescherming heeft verleend, haar zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het EU Handvest van de Grondrechten (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 54).

5.7. Vooreerst dient de Raad na te gaan of verzoekster al dan niet specifieke elementen aanbrengt waaruit voor haar een bijzondere kwetsbaarheid kan blijken.

Het Hof van Justitie heeft niet heeft gedefinieerd welke elementen een *“bijzondere kwetsbaarheid”* vormen die moeten worden onderzocht om te bepalen of een verzoeker om internationale bescherming, in het geval van een terugkeer naar de lidstaat die hem een internationale beschermingsstatus heeft verleend, zich in een

zodanige situatie zou bevinden dat hij *“vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie”*. In dit verband merkt de Raad op dat artikel 20, derde lid van de richtlijn 2011/95/EU, dat betrekking heeft op de *“Algemene bepalingen”* in hoofdstuk VII van deze richtlijn, getiteld *“Kenmerken van de internationale bescherming”*, als volgt luidt: *“3. Bij de toepassing van dit hoofdstuk houden de lidstaten rekening met de specifieke situatie van kwetsbare personen zoals minderjarigen, niet-begeleide minderjarigen, personen met een handicap, ouderen, zwangere vrouwen, alleenstaande ouders met minderjarige kinderen, slachtoffers van mensenhandel, personen die lijden aan een geestesziekte en personen die folteringen hebben ondergaan, zijn verkracht of aan andere ernstige vormen van psychologisch, fysiek of seksueel geweld blootgesteld zijn”*.

De Raad benadrukt dat bovengenoemde opsomming wordt voorafgegaan door het woord *“zoals”* en dus slechts als voorbeeld en niet als exhaustief kan worden beschouwd. Bovendien acht de Raad het overeenkomstig het vierde lid van het bovengenoemde artikel 20, dat bepaalt dat *“(l)id 3 (...) uitsluitend van toepassing (is) op personen die volgens een individuele beoordeling van hun situatie bijzondere behoeften hebben”*, passend om rekening te houden met alle elementen die verzoeker met betrekking tot zijn persoonlijke situatie heeft aangebracht. Op dit punt acht de Raad de algemene situatie in de lidstaat die een internationale beschermingsstatus heeft verleend een belangrijk onderdeel van de persoonlijke situatie van de verzoeker om internationale bescherming die deze bescherming in die lidstaat reeds geniet. Hoe problematischer de situatie van begunstigden van internationale bescherming in de genoemde lidstaat na een analyse op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens blijkt te zijn, des te minder zal van de verzoekster kunnen worden geëist dat zij specifieke elementen aanbrengt die in haar hoofde een *“bijzondere kwetsbaarheid”* aantonen in de zin van de rechtspraak van het Hof van Justitie.

Ongeacht enige persoonlijke doelbewuste keuze, moet rekening moet worden gehouden met elementen die niet worden betwist en moet in het kader van een toekomstgerichte beoordeling worden nagegaan of verzoekster bij terugkeer naar Griekenland zal terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die haar niet in staat stelt om te voorzien in haar meest elementaire behoeften.

Er wordt benadrukt dat het onderzoek van het beschermingsverzoek ingediend door verzoekster zich niet kan beperken tot een beoordeling van haar levensomstandigheden in Griekenland als statushouder voor haar vertrek uit deze lidstaat maar dat de voorzienbare levensomstandigheden in geval van terugkeer naar deze lidstaat in aanmerking moeten worden genomen worden, rekening houdend met haar individuele omstandigheden.

In casu dient te worden vastgesteld dat verzoekster tijdens het persoonlijk onderhoud dat plaatsvond op 19 mei 2025 aangaf dat zij zwanger was en dat zij religieus gehuwd is met haar neef die 8 jaar geleden naar België kwam (NPO, p. 4, 6). Verzoekster verklaart tijdens het persoonlijk onderhoud dat zij een certificaat van haar zwangerschap niet bij heeft maar wel op haar GSM en ook andere medische documenten heeft zoals de echo's en afspraken en bloedresultaten. Verzoekster vroeg aan de dossierbehandelaar of zij ook deze documenten wilde, waarop de dossierbehandelaar stelde dat het certificaat voldoende is (NPO, p. 13). Het administratief dossier bevat geen documenten met betrekking tot verzoeksters verklaring dat zij zwanger is. Verzoeksters advocaat legt ter terechtzitting evenwel een kopie neer van een medisch attest ondertekend door dr. F. V.O. van 18 november 2025 waarin wordt vermeld dat verzoekster *“opgenomen was op materniteit van 17-11-2025 tot 21-11-2025”* (Aanvullende nota verzoekster, stuk 1) en een kopie van een Voorschrift postnatale kinesitherapie na *sectio caesarea* van 18 november 2025 ondertekend door dezelfde arts. Op beide attesten wordt verzoeksters naam en adres vermeld die overeenkomen met de gegevens in het administratief dossier. Verzoeksters advocaat licht ter terechtzitting toe dat verzoekster vorige week is bevallen met een keizersnede en daarom niet aanwezig kan zijn op de terechtzitting en ook nog geen geboorteakte heeft kunnen afhalen. De Raad stelt vast dat geen geboorteakte voorligt, maar dat op basis van de documenten die heden voorliggen blijkt dat verzoekster de week voor de zitting van de Raad op de materniteit werd opgenomen en dat haar 9 sessies postnatale kinesitherapie werden voorgeschreven na *sectio caesarea* te starten vanaf 30 december 2025, zodat in de huidige stand van zaken minstens voldoende vaststaat dat verzoekster in België bevallen is van een kind.

De situatie van verzoekster is fundamenteel gewijzigd sinds de bestreden beslissing werd genomen nu zij in België is bevallen van een kind met een keizersnede. Ongeacht het verdere verloop van deze bevalling, kan niet worden betwist dat dit voor verzoekster als dusdanig een ingrijpende gebeurtenis is. In de eerste aanvullende nota wordt gewezen op de risico's voor een jonge alleenstaande vrouw met een pasgeborene gelet op de daarin beschreven omstandigheden en in het verzoekschrift op het belang van de eenheid van het gezin. Waar verzoekster verklaarde dat zij een religieus huwelijk sloot met haar neef in België, blijft onduidelijkheid bestaan over de verblijfssituatie van deze persoon in België en dat evenmin informatie voorligt waaruit zou kunnen blijken dat hij over een verblijfsvergunning zou beschikken of louter op basis van een religieus huwelijk verzoekster zou kunnen vervoegen in Griekenland. De loutere vaststelling in de

bestreden beslissing dat verzoeksters broer M. eveneens over een internationaal beschermingsstatuut beschikt in Griekenland en verzoekster steeds ondersteund heeft en dat zij familie heeft in België kan, gelet op het gegeven dat verzoeksters situatie heden fundamenteel gewijzigd is als gevolg van haar recente bevalling in België, niet volstaan om te besluiten dat zij heden niet doet blijken van een bijzondere kwetsbaarheid. Er kan immers niet langer zonder meer vanuit gegaan worden dat de steun van deze familieleden in geval van terugkeer naar Griekenland zou volstaan voor verzoekster om het hoofd te bieden aan de moeilijkheden waarmee zij als terugkerende statushouder die in België is bevallen van een kind door middel van een keizersnede, zonder het risico te lopen te worden blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest.

Hierboven werd vastgesteld dat gelet op de beschikbare landeninformatie over de situatie van statushouders in Griekenland bijzondere aandacht dient worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien en dat wat deze individuele omstandigheden betreft, de recente wetwijzigingen een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder blijken te bemoeilijken.

Er kan in de huidige stand van zaken niet worden uitgesloten dat verzoekster, als persoon die hier om internationale bescherming verzoekt in België, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek haarzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat zij bij terugzending naar de lidstaat die haar reeds internationale bescherming heeft toegekend, Griekenland, wegens haar bijzondere kwetsbaarheid als vrouw die net bevallen is van een pasgeboren kind door middel van een keizersnede, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163-17, *Jawo*, pt. 95). De specifieke situatie van verzoekster en de impact van haar bevalling in geval van terugkeer naar Griekenland dient bijgevolg nader en naar behoren te worden geanalyseerd.

Gezien de grenzen van de ondervraging tijdens de terechtzitting en gelet op ontbreken van verdere mogelijkheden tot onderzoek, kan de Raad het beschermingsverzoek van verzoekster niet op nuttige wijze evalueren in het kader van een devolutief beroep.

Rekening houdend met wat voorafgaat alsook met het gegeven dat hij niet de nodige onderzoeksbevoegdheid heeft, ontbreekt het de Raad aldus aan essentiële elementen om te komen tot de in artikel 39/2, § 1, tweede lid, 1° van de Vreemdelingenwet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen.

Bijgevolg dient de bestreden beslissing te worden vernietigd overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet en artikel 39/76, § 2 van de Vreemdelingenwet. Voorgaande vaststellingen volstaan om de overige in het verzoekschrift aangevoerde middelen en grieven niet verder te onderzoeken.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 25 juli 2025 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op dertien januari tweeduizend zesentwintig door:

K. POLLET, wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,

A.-M. DE WEERDT, griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A.-M. DE WEERDT

K. POLLET